

Luku 18

Kunta ja hyvinvointialue palveluksessasi

Oppikirjan sivut 141 - 148

KUNTA

- Verotusta ja armeijaa varten ennen
- Hallinnointi, rekisteröinti ja peruspalvelujen tuottaminen nykyisin

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/elinvoimaindikaattori>

Kunnan jäsenet

a. Perusjäsenyys

- asuminen
- työteko

b. Muut kunnan jäsenet

- kiinteistön- ja maanomistajat sekä yhteisöt (= laitokset, säätiöt ja yritykset)
- Kriteeri
 - omistaa kiinteää omaisuutta
 - harjoittaa yritystoimintaa

Oikeudet ja velvollisuudet

Perusjäsenten oikeudet:

- äänestääminen, ehdolle asettuminen ja muu osallistuminen (vain yhdessä)
- perusvalveluiden saaminen
- tiedonsaanti
- aloiteoikeus
- **valitusoikeus!**

Oikeudet ja velvollisuudet

- **Velvollisuudet:**
 - **verot, kunnan säännöt**
- **Huom. 18 v. ikä**

Muilla jäsenillä rajatut oikeudet ja velvollisuudet.

Täydennä

L _____
• valmistelevat ja hoitavat erityisalojensa tehtäviä

V _____
• hoitavat käytännön tehtäviä

Kunnanh _____
• valmistelee asiat v _____lle
• vastaa asioiden t _____sta
ja l _____sta

Kunnanv _____
• käyttää ylintä päätösvaltaa kunnassa
• valitsee k _____n, l _____t ja tärkeimmät v _____t
• päättää tehtävien ja toimivallan jaosta eri hallintoelinten kesken

K _____ valitsevat v _____n

Kunnan lakisääteiset tehtävät:

- P_____opetus
- T_____toimi (kadut, jätteet ym.)

Kunnan vapaaehtoisia tehtäviä:

- Toisen asteen k_____
- Julkinen l_____
- K_____, l_____ - ja virkistyspalvelu
(esim. teatteri, kirjasto, uimahalli...)

Miten kuntien palvelut rahoitetaan?

Täydennä

Lautakunnat

- valmistelevat ja hoitavat erityisalojensa tehtäviä

virkamiehet

- hoitavat käytännön tehtäviä

Kunnanhallitus

- valmistelee asiat valtuusto lle
- vastaa asioiden t oimeenpano sta ja l aillisuude sta

Kunnanvaltuusto

- käyttää ylintä päätösvaltaa kunnassa
- valitsee kunnanallitukse n, l autakunna t ja tärkeimmät virkamiehe t
- päättää tehtävien ja toimivallan jaosta eri hallintoelinten kesken

Kuntalaiset valitsevat valtuusto n

Kunnan lakisääteiset tehtävät:

- Perus opetus
- Tekninen toimi (kadut, jätteet ym.)

Kunnan vapaaehtoisia tehtäviä:

- Toisen asteen koulutus
- Julkinen liikenne
- Kulttuuri, liikunta - ja virkistyspalvelu
(esim. teatteri, kirjasto, uimahalli...)

Miten kuntien palvelut rahoitetaan?

2. Millä eri tavoin kunnat voivat järjestää palvelunsa?

- Kunta voi tuottaa palvelut itse.**
- Kunta voi perustaa liikelaitoksen tai osakeyhtiön hoitamaan palveluita.**
- Kunta voi ostaa palvelut yksityiseltä yritykseltä tai toiselta kunnalta.**
- Kunnat voivat järjestää palvelut yhdessä esim. kuntayhtymillä.**

KUNNAN TALOUS – mistä rahaa?

1. VEROT:

€ **Kunnallisvero**

- **Vero% kaikille sama**

€ **Yhteisövero;**

- **yritykset ja yhteisöt**
- **20% verotettavasta tulosta**
 - Valtiolle 70%
 - Kunnille 28 %
 - Srk:lle 2%

€ **Muita veroja**

- **esim. kiinteistövero**

2. Valtionosuus

- **verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus**
- **harkinnanvarainen valtionosuus kuntakohtaisena arviona**

3. Toimintatuotot

- **maksut palveluista**

Valtionosuudet 2019

Eniten valtionosuuksia	€/asukas	Vähiten valtionosuuksia	€/asukas
1. Utsjoki	5 952	1. Kauniainen	9
2. Salla	5 925	2. Espoo	359
3. Puolanka	5 582	3. Helsinki	393
4. Ranua	5 407	4. Kirkkonummi	716
5. Posio	5 356	5. Tuusula	741

Kouvola: 2226€

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/elinvoimaindikaattori>

[Kouvolan kaupungin tilinpäätös](#)

Muita tulonlähteitä?:

- **sijoitukset**
- **omaisuus**
- **lahjoitukset**
- **EU?**

[Lottoaminen?](#)

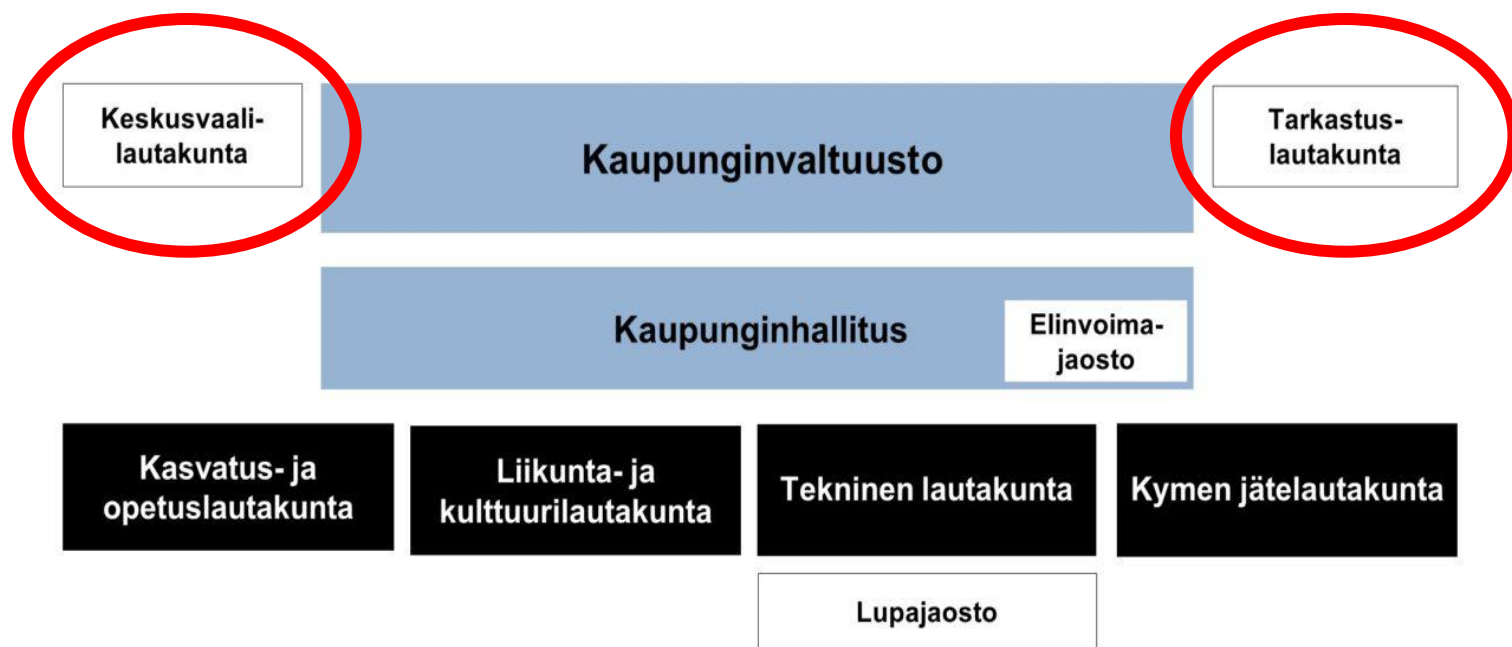
Toimielinorganisaatio

2019

Kouvola

1

Toimielinorganisaatio 1.8.2021

Veikko Niemi

Kouvola

- **Lisätehtävä, pedanet. Selvitä:**
 - Kaupunginjohtaja
 - Valtuuston koko ja puheenjohtaja
 - Kaupunginhallituksen koko ja puheenjohtaja
 - Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet, lukumäärä + pj.
 - Minkälaisia kuntalaisaloitteita on viimeiksi tehty?
 - Kouvolan kunnallisveroprosentti?
 - Missä on halvin/kallein kunnallisveroprosentti?

Kaupunginjohtaja Marita Toikka

Kunnanvaltuusto

- **Valitsee jäsenet kunnan toimielimiin.**
- **Hyväksyy tilinpäätöksen.**
- **Päättää!!!**
 - toiminnasta ja taloudesta
 - hallinnon järjestämisestä
 - palveluista ja niiden maksuista
 - kunnan liikelaitoksista
 - veloista
- **Kouvolassa 59 jäsentä!**

Werning Paula, SDP

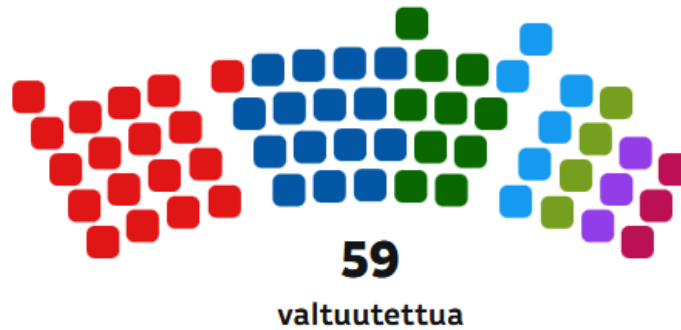
Kunnanhallitus

- **Valmistele** asiat kunnanvaltuustolle
- **Vastaa** kunnan **hallinnosta** ja taloudenhoidosta
- **Vastaa** päätösten **täytäntöönpanosta**
- **Valvoo** kunnan **toimielinten laillisuutta**
- **Edustaa** kuntaa
- **Kouvola**ssa 13 jäsentä

Kuntavaalit 2025 - Kouvola

Uusi valtuusto

▼	 Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	18 +5 ▲
▼	 Kansallinen Kokoomus	15 —
▼	 Suomen Keskusta	10 +2 ▲
▼	 Perussuomalaiset	6 -7 ▼
▼	 Vihreä liitto	4 —
▼	 Suomen Kristillisdemokraatit	3 —
▼	 Vasemmistoliitto	3 +1 ▲

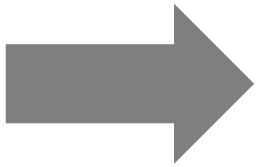
Jouko Leppänen (kok.)

Päätöksenteko (miten kuntaa hallitaan):

**Valmistelu:
lautakunnat ja
virkamiehet**

**Päätöksenteko:
valtuusto**

**Toimeenpano:
kunnanhallitus
ja -johtaja**

valmistelu

lautakunnat

valitsee

päätöksenteko

valtuusto

edustaa
kansalaisia,
valitaan vaaleilla

valitsee

toimeenpano

kunnanhallitus

esittää

kunnanjohtaja

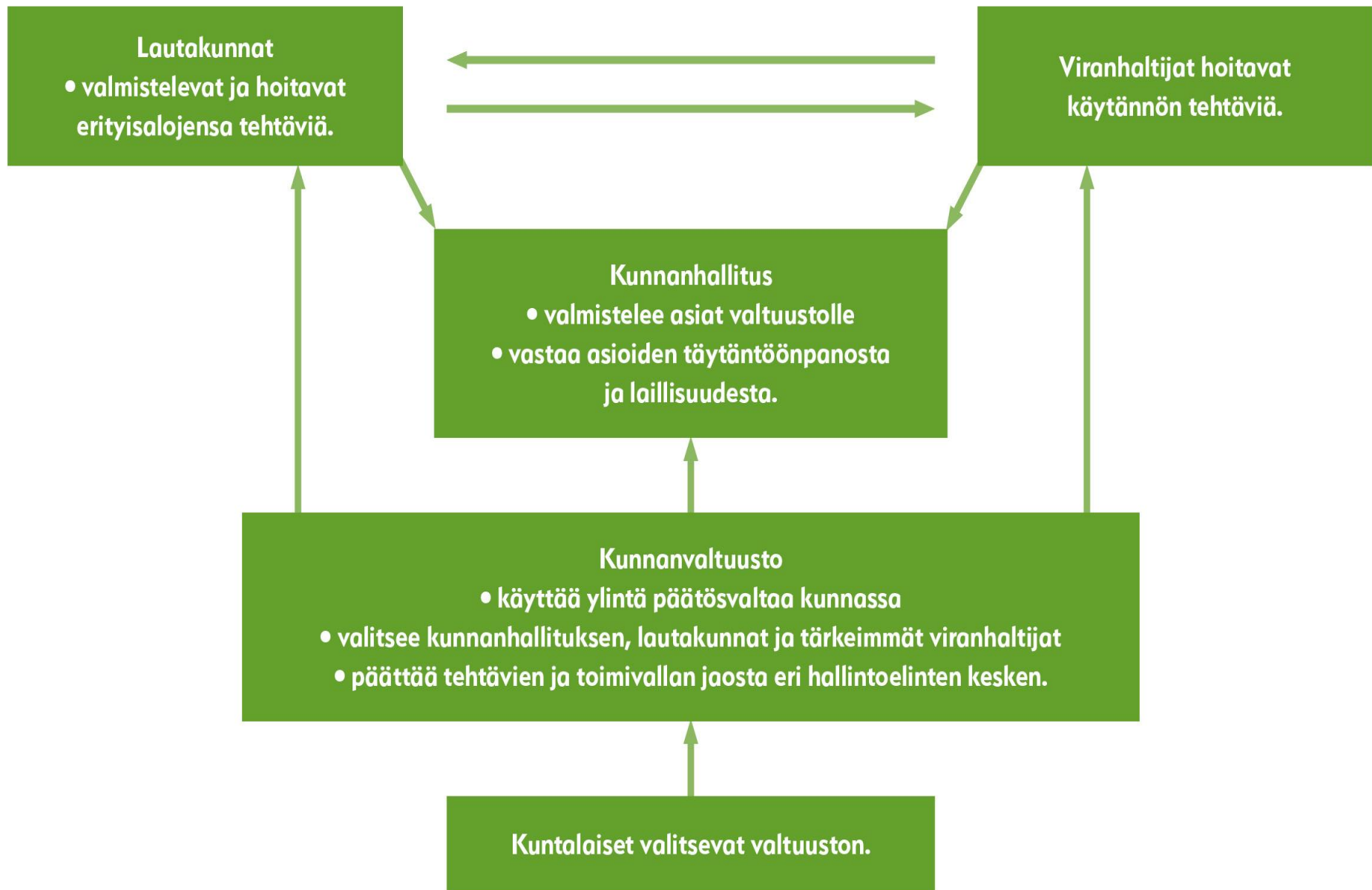
johtaa

virastot ja laitokset

viran- ja toimenhaltijat

kunnan toiminta,
palvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunta

- Christa Carpelan, KOK, puheenjohtaja

Garita Sundström, PS (vpj.)

Katja Lindqvist, KOK

Pulla Peltola, KOK

Raimo Kinnunen, KOK

Tomi Pahkala, SDP

Sanna Jacksen, SDP

Camilla Relander, SDP

Juhani Palmros, PS

Lasse Ahola, PS

Laila Uljas, KESK

Jouni Sjöblom, KESK

Sari Hyytiäinen, VIHR

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Yleiset kelpoisuusehdot:**
 - kotipaikka kunnassa
 - ääni- ja vaalioikeus kunnassa
 - ei ole holhouksenalainen
- **Muuta;**
 - jotkut valtion virkamiehet
 - muu kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa tai määräysvallassa oleva
 - esteellinen eli jäävi
 - 34 §

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Luottamustoimet:**
 - **KUNNAN VALTUUSTO**
 - **Kunnanhallitus**
 - **Lautakunnat**
 - **Johtokunnat**
 - **Toimikunnat**
 - **Kuntayhtymän toimielimet**
 - **Lautamiehet**

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Korvaukset**

- kokouspalkkiot
- ansionmenetykset
- matkakustannukset
- päiväraha

- **Tuntomerkkejä**

- määräaikaisuus
- palkattomuus
- rikosoikeudellinen vastuu
- poliittinen vastuu

Miten kuntaverot kerätään?

- Tasaverot eli kaikki maksavat saman osuuden tuloistaan.
- Veroprosentti vaihtelee:
 - **Kouvola 21,25**
 - **Kauniainen 17.00**
 - **Halsua 23,50**
 - **Jomalassa asuvan 16,50**

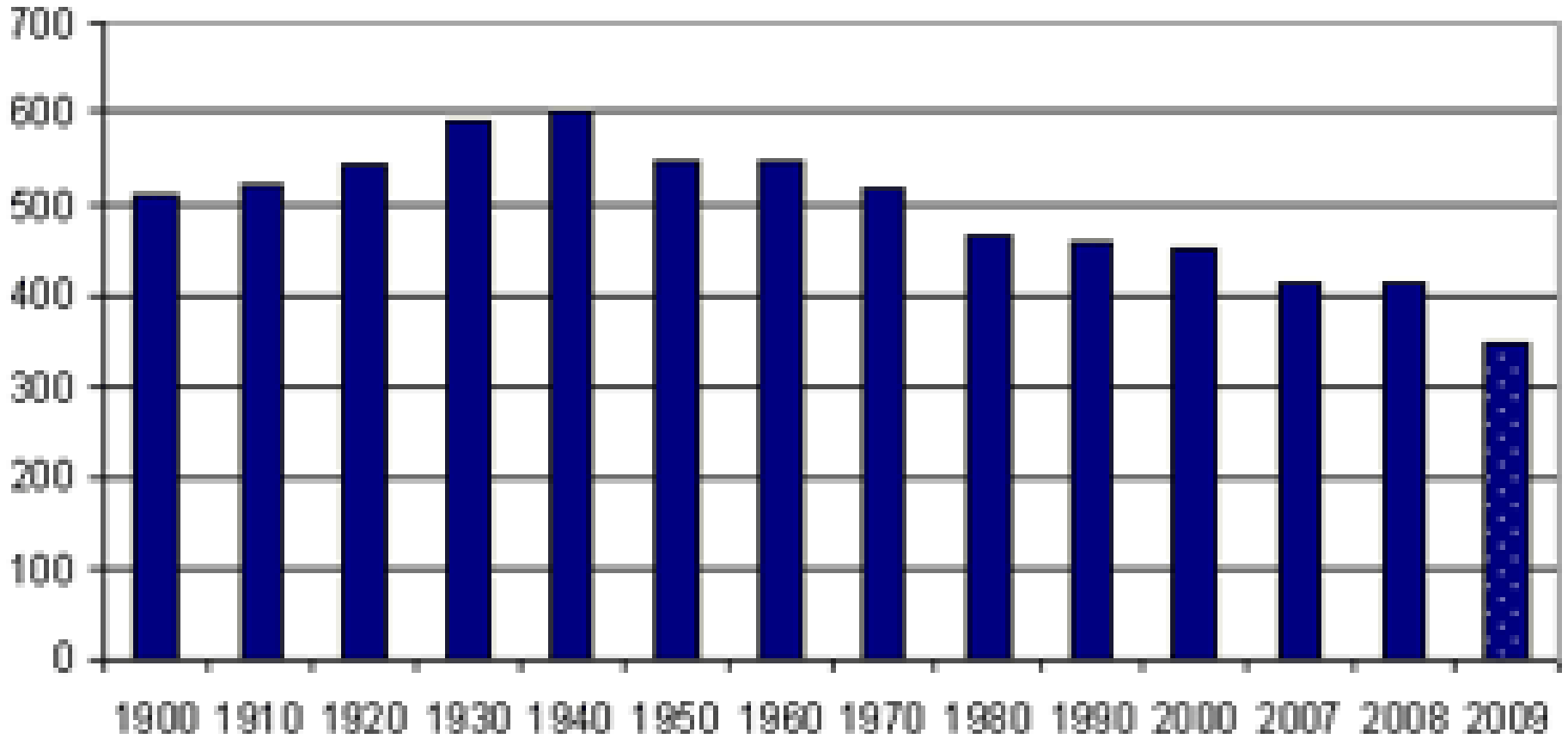
Soten jälkeen 2023

- Tasavero eli kaikki maksavat saman osuuden tuloistaan.
- Veroprosentti vaihtelee:
 - **Kouvola 8,61**
 - **Kauniainen 4,36**
 - **Halsua 10,86**
 - **Jomalassa asuvan 16,50**

SOTE-alueille siirtyi 12,64% kunnallisverosta!

[Kunnallisverot kartalla](#)

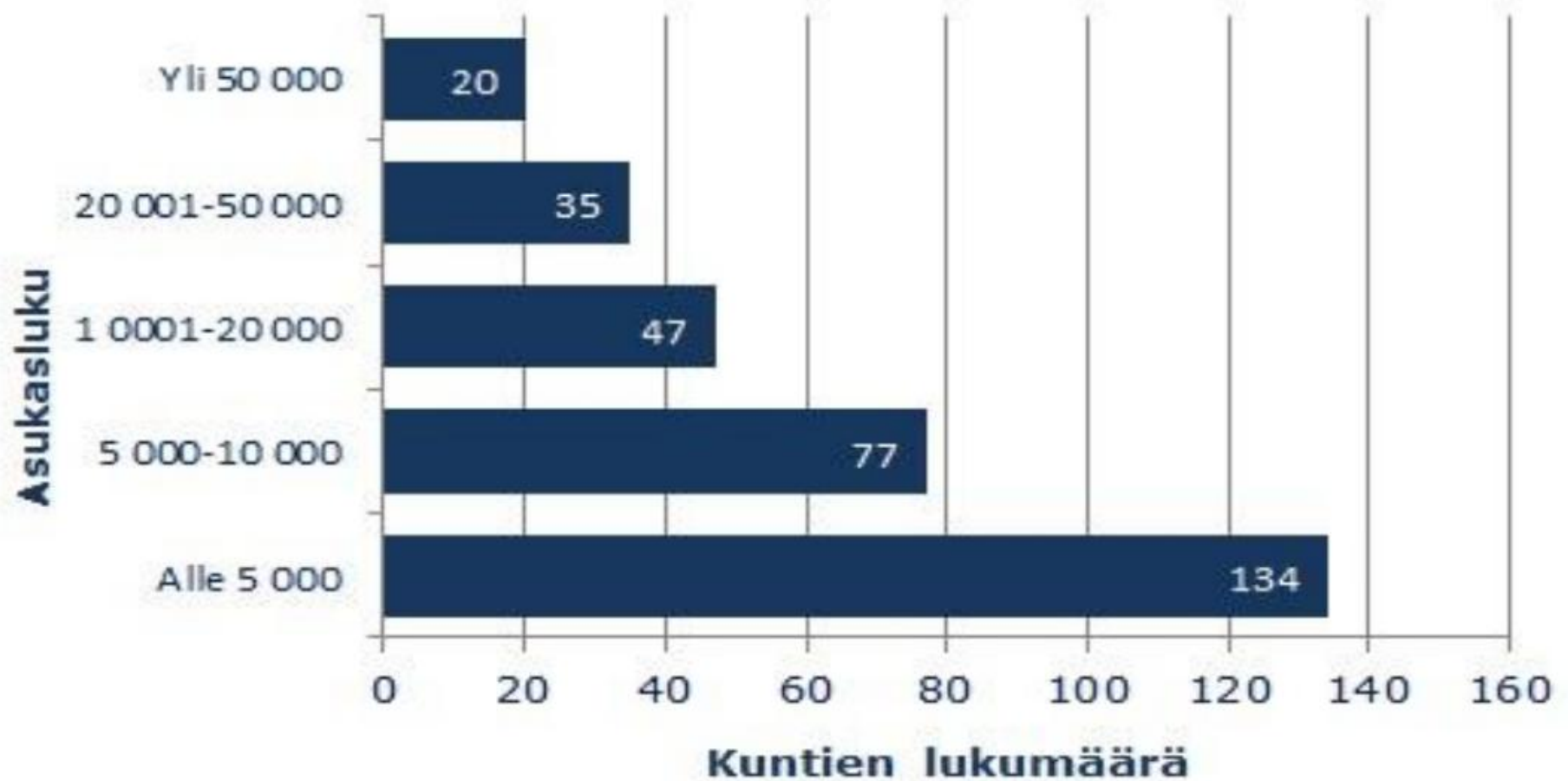
Kuntien lukumäärä

Kuntia 308, joista 108 on kaupunkeja

1.	Helsinki	658 457
2.	Espoo	297 132
3.	Tampere	244 223
4.	Vantaa	239 206
5.	Oulu	209 551
6.	Turku	195 137
7.	Jyväskylä	144 473
8.	Kuopio	121 543
9.	Lahti	120 027
10.	Pori	83 482

KESKIMÄÄRIN 17 000 ASUKASTA, YLI 50 % KUNNISTA ALLE 6 000 AS. KUNTIA

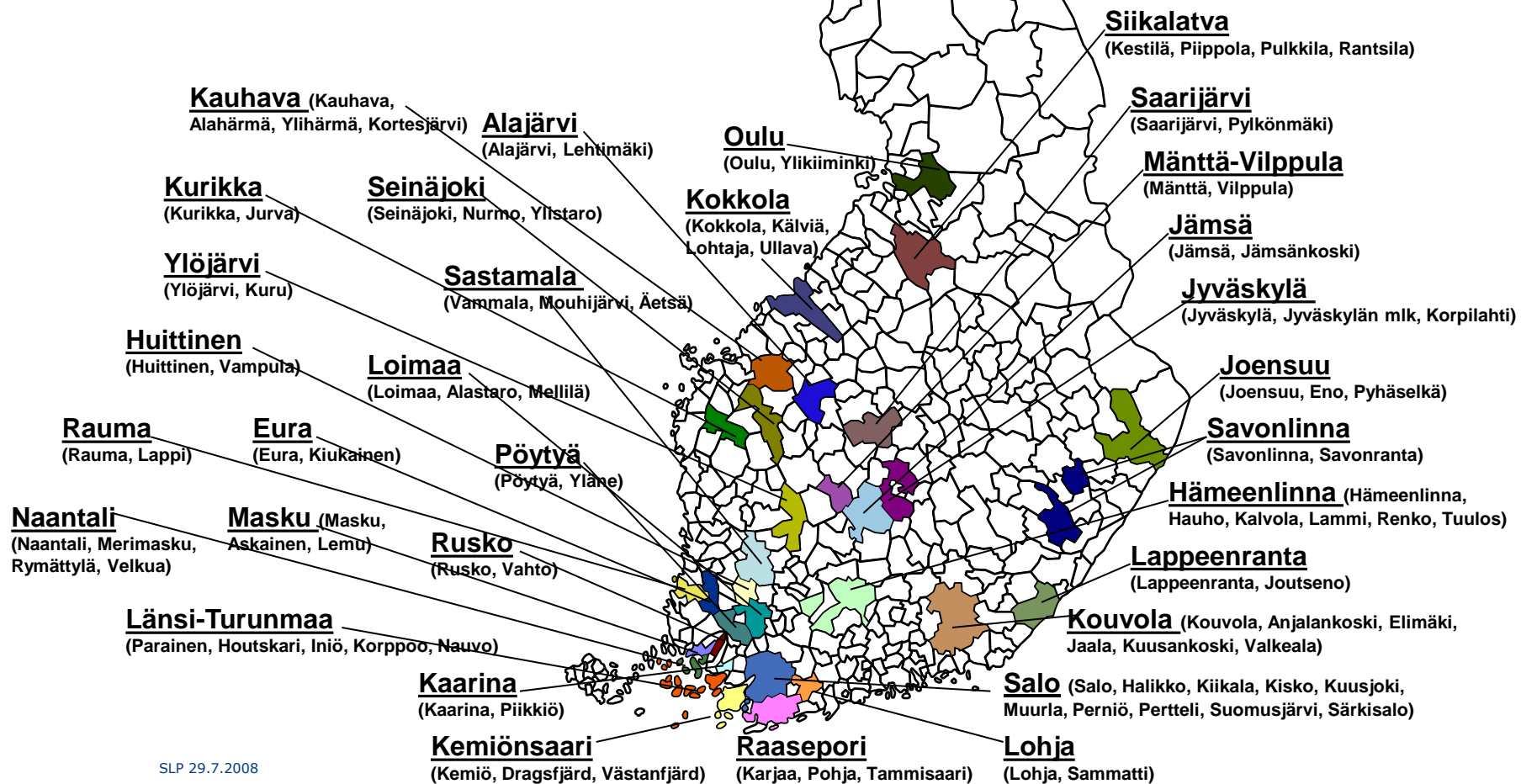
Kuntaliitokset 1.1.2009

1.1.2009 kuntaliitoksia 32, kuntien määrä vähenee 67:llä. Suomessa 1.1.2009 kuntia 348.

Lähde: valtioneuvoston päätökset.

Pohjakartta on 1.1.2008 kuntarajojen mukainen.

© Affecto Finland Oy, Lupa L7017/07. Kartan julkaisemisesta, sähköisestä jakelusta tai jälleenmyynnistä on sovittava erikseen Affecto Finland Oy:n kanssa.

SOTE – miksi?

1. Kuntien järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut eivät toteutuneet alueellisesti yhdenvertaisesti.
2. Väestö ikääntyy, mikä lisää palvelujen tarvetta ja kustannuksia yhteiskunnalle.
3. Kuntien järjestäminä palveluissa oli tehottomuutta, mikä lisäsi jonoja ja kustannuksia.

Kuntien talousvaikeuksien ja kestävyysvajeen vuoksi palvelut on haluttu siirtää suurempien maakuntien ja uusien yksityisten palveluntuottajien vastuulle.

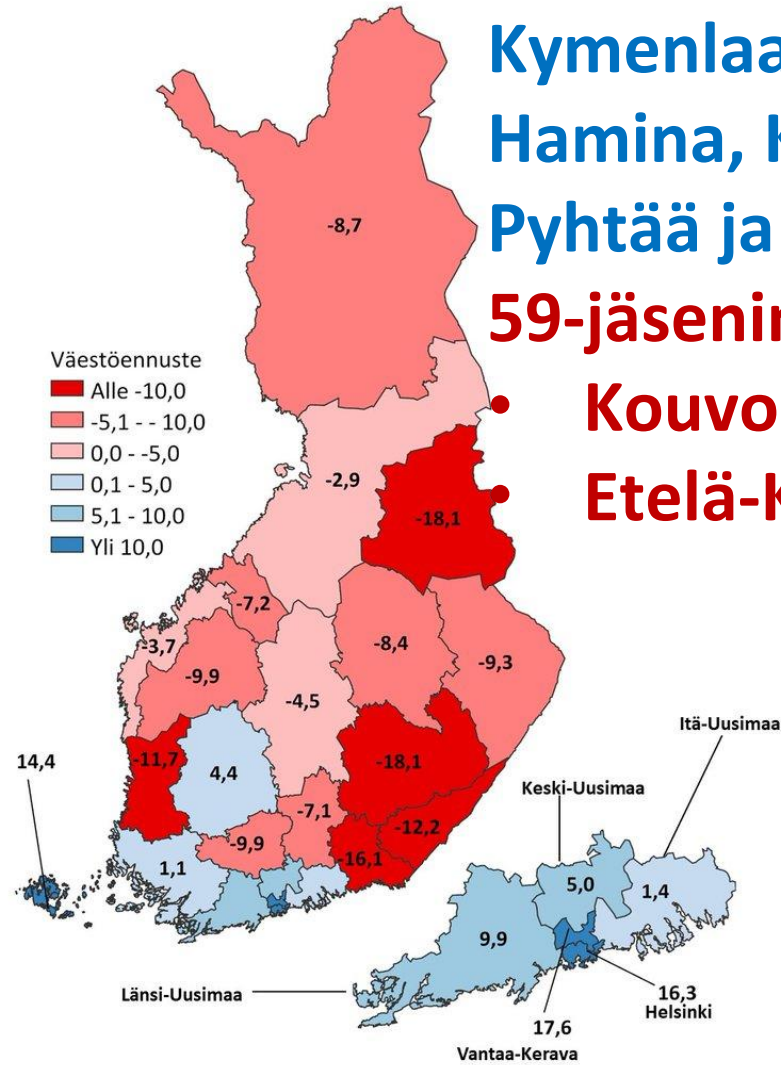
Kestävyyssvaje!

- **Julkisen talouden tulot ovat pitkällä aikavälillä menoja pienemmät.**
 - väestön ikääntyessä Suomen menot pitkällä aikavälillä kasvavat tuloja nopeammin
- **Ilman menojen leikkauksia tai verojen korotuksia tämä johtaa valtion pysyvään velkaantumiskierteeseen.**

Sote-uudistuksen tavoitteena on:

- **turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille**
 - **parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta**
 - **kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja**
 - **turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin**
 - **vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä**
- **Hillitä kustannusten kasvua!**

HYVINVOINTIALUEIDEN (21) JA HELSINGIN VÄESTÖENNUSTE VUOSINA 2019-2040

**Kymenlaakson hyvinvointialue:
Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä,
Pyhtää ja Virolahti**

59-jäseninen aluevaltuusto:

- **Kouvola 30 valtuutettua**
- **Etelä-Kymenlaakso 29 valtuutettua**